

Konu: **Kadim Diller ve Yazılar**
Yazı: **17**

Tarkandemos Parası

Doç. Dr. Haluk BERKMEN

Ön-Türkler Anadolu'ya birkaç koldan gelmişlerdir. Tarih kitaplarında yazdığı gibi, M.S. 1071 yılından çok önce günümüzden binlerce yıl önce gelip yerleşmişlerdir. Bunların bir kısmı kuzey doğudan, Kafkasya üzerinden, bir kısmı güney doğudan ve bir kısmı da kuzey batıdan, Trakya üzerinden gelmişlerdir. Ama hepsi de aynı kültürün farklı kolları oldukları için birbirlerinden bağımsız şehir devletleri kurup yaşamlarını sürdürmüşlerdir.

Anadolu adının **Ana-dolu** şeklinde yorumlayanlar olmuştur. Çok da yanlış sayılmazlar, çünkü Anadolu tanrıçalar ve kadın yöneticiler toprağı olmuştur. Pek çok ana tanrıça adının Anadolu'dan çıktığı biliniyor. Fakat ben biraz farklı bir yorum yapacağım. Anadolu sözü **ANA-OT-OL-ÖYÜ** sözlerinden oluşmuştur ve anlamı da **/Ateş anaların olduğu bölge/** demektir. Zaten böyle olduğunu Anadolu'nun Yunanlılar tarafından telaffuz şeklinden daha iyi anlıyoruz. Yunanca Anadolu ANATOLIA olup asıl şeklin **ANA-OT-OL-ÖYÜ** => ANATOLYA => ANATOLU => ANADOLU olduğu görülmektedir.

Kimdi peki bu ateş analar? Bunlar Anadolu'da birçok şehir kurmuş ve o şehirlere ANA adını katarak bir anaerkiil kültür olduklarını belirtmişlerdir. Örnek olarak ANKARA (Angora) adı **ANA-OK-ARA** kök sözcüklerinden oluşmuş olup anlamı **/OK anaların arasında kalan bölge/** olmaktadır. Sonradan Bizans döneminde Ankira şeklinde dönüşmüştür.

Keza, ADANA adı **ATA-ANA** olup, açıklama bile gerektirmeyen bir anlama sahiptir. Bir diğer şehir AMASYA adı **AMA-AS-ÖYÜ** **/AS ana bölgesi/** demektir. AS halkının doğudan geldiği ve ASYA adının **AS-ÖYÜ** sözcüklerinin bitişmesi sonucu oluşmuştur. Daha da ilginç İZMİR adının kökenidir. İzmir adı Yunanca Zmirna olup **AS-HİR-ANA** => AZMİR-ANA => ZMİRNA => İZMİR şekillerinden dönüşüme uğramıştır. HİR sözünün Çuvaş Türkçesinde KIZ demektir.

Şu halde İzmir şehrini kuran KIZ-ANA (bakire ana), AS boylarından Çuvaşça konuşan, AMAZON kadınlarıdır. Bu isim dahi köken olarak **AMA-AS-ON** => AMAZON şekline bağlanır ve **/Güneş AS anası/** demektir. ON kök sözünün hem güneş hem de evren anlamına geldiği biliniyor.

MÖ. 5. yüzyılda yaşamış olan tarihçi Herodot, Amazonlar ile Sarmatların aynı halk olduğunu, daha doğrusu Sarmatların Amazonların torunları olduğunu söyler. SARMAT adı da **AS-OR-AMA-OT** => SARMAT şeklinden türemiştir. OR, yüksek veya büyük demek olup Sarmat adının anlamı /**Ateşe (Güneşe) tapan büyük AS ana**/ demektir. Herodot Sarmatları, **Sauromatae** şeklinde yazmıştır ki bu yazılışta Sauro sözünde AS-OR şekli belirgindir. (Kaynak: **Herodot tarihi**, sayfa 110-117)

Tarkandemos Mühürü

Herodot, Sarmatların ve Amazonların dilini Sakaların diline eş tutar. Saka adını AS-OK kök sözcüklerinden türediğini söylemişim. Üstelik Herodot, Sarmatların anaerkil bir toplum olduğunu ve kadınlar tarafından yönetildiğini de belirtir. Şimdi buna bir kanıt olarak resimde görülen paraya bakmanızı istiyorum. Resimde uzun etekli, uzun saçlı ve küpeli olarak görülen şahıs erkek değil, bir kadındır. Daha doğrusu, erkek gibi savaşçı bir kadın yöneticidir. Elindeki asa da zaten bunu belirtiyor.

Tarkandemos mühürü olarak bilinen bu gümüş para üstünde çevrede çivi yazısı ortada Hitit damgaları görülüyor. Demek ki o dönemde Sümer çivi yazısı halen etkinliğini sürdürüyordu ve Anadolu'nun Hurri ve Hitit kökenli halkı hem damga yazısını hem de çivi yazısını kullanıyordu. Bu yazı:

TAR-RİK-TİM ME-SAR-MAT ER-ME , şeklinde okunmuştur. (Kaynak: **Türk Dilinin Beşbin Yılı**, Selahi Diker, sayfa 169, İzmir) Selahi Diker bu ifadeyi /Oturuktım men Ser Mata Arim/ şeklinde okumuştur. Oysa ki bu yazıyı ben de şu şekilde yorumluyorum:

TUR-OK-TİM AMA SARMAT ERİM , yani /**Ben TUR-OK idim ama Sarmat eriyim**/. Açıkça kökeninin TARRİK veya TUR-OK = Türk olduğunu söylüyor ve şimdi Sarmat eri olduğunu belirtiyor. Burada -TİM takısı açıkça /idim/ anlamındadır ve Türkçe gramer yapısına uygundur. ME sözcüğü de AMA anlamı taşıdığını, İsveççe halen /MEN/ sözünün ama demek olduğundan anlıyoruz. Demek ki yazı türünden çok konuşulan dil önemlidir.

Ayrıca Tarkondemos adının da **TUR-OK-ON-DAN** olduğu görülüyor. TUR-OK-ON => TARKAN olmuştur. Bu mührün sahibi tam olarak TUR-OK olmasa da onlardan olduğu, onların torunu olduğunu belirten -DEN veya -DEM takısı da adına eklenmiş bulunuyor.

Saka boyları kuzey batı Avrupa bölgelerine de gitmişler ve Çuvaş Türkçe'sinden Fin ile Viking dillerinin oluşumuna katkıda bulunmuşlardır. Hun'ların, Gagavuzların ve Peçenek'lerin aynı kökten türeyen boylar olduklarını biliyoruz. Zaten Gagavuz = GÖK-OĞUZ sözlerinden oluşmuş bileşik bir isimdir. Keza HUN sözü OKH-ON (Evrenin OK halkı) demektir. Peçenek adı da **ABA-EZEN-OK** => BEZEN-OK => PEÇEN-OK => PEÇENEK dönüşümlerine uğramıştır.

ABA-EZEN sözleri ABA = BABA ilişkisinden /baba ezen/ demek olup bu ifade şekli erkek düşmanı savaşçı Amazon kadınlarına ait bir sözcüktür. Bu sözün BEZEN haline dönüştüğünü Peçeneklerin ülkelerine **BEZENYÖ** = BEZEN-ÖYÜ demelerinden anlıyoruz. Peçenek ülkesi ise bugünkü Macaristan ve Romanya topraklarıdır.

ABA-EZEN sözünden ABAZA ve ABHAZ adları da türemiştir. Abaza halkının yaşadığı bölge kuzey Kafkasya olup bölgeye **ABAZA-ÖYÜ** => ABHAZİYA denmektedir. Kafkas adı da **OK-AS** => KOK-AS => KAUKAS => KAFKAS dönüşümleri geçirmiştir. Böylece hem Peçeneklerin, hem de Kafkas halkı olan Abhaza halkının Amazonlarla ve Çuvaşlarla akraba oldukları sonucuna varıyoruz.